

De moskee van Haribuku

Na de belevenis van de Harlingse donderdag koopavond hadden we best wel zin om nog een pintje van de tap te pakken in het kroegje vlak bij de kade waar onze boot lag. Norman, m'n Indonesische collega matroos, had gevraagd of ik mee wilde gaan om een radio-cassette recorder te kopen. Hij had gespaard en besloten om in Nederland zo'n machien te kopen, want dat was betrouwbaar, wel duurder maar met goede 'garansie'.

Na het eten waren we op pad gegaan. Gedoucht hadden we al direct na het werk. Fris gingen we richting de binnenstad. Het was er al gezellig druk.

Geen makkelijke queeste. Expert, Always, Kijkshop, V&D, een enkele lokale elektronica winkel werden bezocht. Diverse modellen werden bekeken van verschillende merken, beluisterd, betast, geaaid. Norman overwoog nauwkeurig alle apparaten die we gezien en besnuffeld hadden. Hij was kritisch. De muziek machien moest niet kapot gaan op een slingerend en stampend schip en moest mee worden genomen als hij weer naar huis in Indonesië zou gaan.

Vijf voor negen besloot hij dat het de radio-cassette recorder zou worden die hij had gezien bij een lokale winkelier. De man was net bezig z'n zaak af te sluiten toen hij ons aan zag komen. De koop was snel gesloten. De winkelier blij dat hij nog wat had kunnen verkopen. Norman straalde, helemaal happy.

Hij trakteerde me nog op een drankje in een café in dezelfde winkelstraat met de grote doos tussen ons in. De knoop was doorgemaakt, het gespaarde geld was uitgegeven. Hij zou van het apparaat gaan genieten.

In het kroegje bij de kade zaten veel stamgasten achter een glas of glaasje. Geen harde muziek verstoorde de gesprekken. Het was rustig, gezapig zelfs. Een gast behoorde niet bij de stamgasten. Het was onze meester (Hoofd werktuigkundige). Hij veerde op toen hij ons zag en bood ons direct een biertje aan. Natuurlijk werd de verse muziek machien van Norman bekeken en positief beoordeelt. De stamgasten waren gelijk op de hoogte van Norman's aankoop, hoorde de prijs en wogen de kwaliteit. Men knikte goedkeurend. Toen Norman en ik gingen zitten keerde de rust terug en ook het gewone geluid van een gezellige kroeg. Snel dronk Norman z'n glas op en ging naar boord, z'n muziek machien in de doos mee, door twee handen gedragen. Natuurlijk wilde hij er mee gaan spelen.

Ik schoof naast de meester op een barkruk. Naast hem zat een grote man. Krullend, zwart-grijs haar onder z'n muts, oorringetje, zware shag rokend, ook zo'n stem, kortom een prototype zeeman. Dat was hij ook, begreep ik, toen de meester hem voorstelde. Hij heette Toon. Hij had heel vroeger ook gevaren voor de rederij waar wij ons brood verdiende. Dat was toch wel een belangrijke klik voor de meester en maakte Toon een betrouwbare gesprekspartner.

Toon vertelde het ene verhaal na het andere. Zoveel beleeft in z'n zeeman carrière. Ik kwam er niet achter welke functie of functies hij op z'n naam had staan. Maar dat mocht de verhalen niet schaden. Het leverde hem wel telkens een glaasje op, aangeboden door de meester.

Toen de meester even naar het toilet was schoof Toon op de barkruk van de meester. Hij kwam bijna knus tegen me aan zetten en begon een verhaal:

"Lang gelden voer ik op een oude coaster. We brachten 'general cargo' naar een land ergens rond de Middellandse Zee. Nee, ik mag het land niet noemen. Dat heb ik beloofd aan degene die ik daar ontmoet heb. Ik had namelijk vreselijk kiespijn en de ouwe (kapitein) vond dat ik aan wal moest gaan om een tandarts te zoeken die mij van die pijn af kon helpen. 's Morgens na het ontbijt, ik had alleen koffie op want ik kon echt niet eten, ging ik op pad. Vanaf de kade liep je zo de stad in. Het was er druk en je kent misschien dat soort landen, gekrioel, mensen, ezels, de geur. Er reed zelfs een trein dwars over een druk plein. Ik werd helemaal gek met die kiespijn er ook nog bij. Zigzaggend liep ik

door dat drukke gedoe. Hoe moest ik daar een tandarts vinden? Taxi's stopte niet, al zwaaide ik nog zo hard.

Plotseling stond er een vent voor me in zo'n Arabische jurk, kandora heet dat geloof ik. Hij had een fez op z'n hoofd en een grote, kromme neus. Z'n huid zag er uit als gebruind, uitgedroogd geitenvel. Hij nam me bij de arm en duwde me naar een rustige laan. Hij zei dingen tegen me maar in een taal die ik niet begreep. Hij wees wel naar z'n kaken alsof hij wist dat ik kiespijn had."

De meester was intussen ook weer op een barkruk gaan zitten en luisterde naar het verhaal met een grijns op z'n gezicht.

Toon ging verder: "Ik dacht: ga ik met hem mee of ga ik alsnog een taxi zoeken die me naar een tandarts kan brengen? Maar de pijn leek wel erger te worden. Ik leek wel verlamt door de pijn dus ik liet me meenemen.

Verder in de straat kwamen we bij een indrukwekkend gebouw. Het was een moskee. Groot, hoog, strak met een hele hoge minaret. Prachtig, bijna volmaakt versierd met Arabisch kunst. Het was gewoon overweldigend.

De man leidde me naar de achterkant van de moskee waar een grote vierkante vijver was. Het water in de vijver lag precies gelijk met de trottoirs die om de vijver lagen. Ik kreeg een soort betoverend gevoel. Misschien door de roes die ik inmiddels van de pijn had. Het duizelde me.

Mijn gids gebod me om te knielen bij het water. Met m'n gezicht vlak bij het water spatte hij met z'n hand het water op m'n gezicht. Steeds wilder spetterde hij. Het beangstigde me, maar wonder boven wonder werd de pijn minder. Hij bleef maar doorgaan. Ik had het gevoel alsof de kiespijn verbleekte. Ineens stopte hij en greep me ruw bij m'n kraag. Zo trok hij me overeind. Hard trok hij me van de vijver af en liet me zitten op een van de bankjes die rond de vijver stonden. Hij ging naast me zitten en sloeg ineens liefdevol een arm om me heen. Ik vond geen woorden om hem te bedanken. De pijn was volledig verdwenen. En weet je wel hoe het is om na zo'n erge kiespijn te hebben gehad ineens daarvan verlost te zijn?

Langzaam beseftte ik in wat voor omgeving ik zat. Het was rustig en vredevol. De man zag er gelukkig uit en keek uit over de vijver. Toen zag ik het. De moskee spiegelde in het water van de vijver. De vijver was inmiddels spiegelglad geworden. Maar de moskee spiegelde niet gewoon als een-op-een met het dak van de moskee op z'n kop beneden weergegeven in de vijver.. Nee, het dak van de moskee werd in de vijver aan de andere kant van de vijver gespiegeld. Dus niet een normale 180 graden spiegel maar het spiegelde 90 graden. Dat had ik nog nooit gezien! Dit kon gewoon niet! Ik draaide m'n hoofd, knipperde met m'n ogen, draaide m'n hoofd de andere kant op, maar de spiegeling veranderde niet. De man naast me zag het en sprak verstaanbaar: Het '*Wonderwater bij de moskee van Haribuku*'. Geruisloos stond hij op, keerde zich naar mij en zei heel nadrukkelijk: 'Vertel nooit het land waar je dit hebt meegemaakt! Beloof het me!'. Hij wachtte totdat ik 'Ja' had gezegd. Zo liet hij me achter.

Toen ik uiteindelijk bij was gekomen ben ik teruggelopen en weer aan boord gegaan. Geloof het of niet maar ik heb nooit meer last van m'n gebit gehad. Bij de laatste keuring voor zeevarende zei de arts dat ik een keurig gebit had."

Toon staarde naar z'n glas. Ik keek hem zijdelinks aan. Hij draaide z'n hoofd naar me en liet z'n tanden zien. De rij tanden zagen er volmaakt natuurlijk uit. 'Dat moet ik ook hebben', dacht ik, wetende dat mijn gebit niet het volmaakte was na de ellende die ik al vanaf mijn jeugd had gehad. Toch vroeg ik: "Welk land?" Toon knikte nee. Hij had het beloofd.

De meester glimlachte.

Toon liet zich van de barkruk glijden, groette de meester, de stamgasten en stapte op.

De meester stelde voor om de twee ballen gehakt, die nog in de ovenvrije schaal op een warmhoud plaatje op de bar lagen, te delen. Anders gooit de barman ze weg, was het argument.

De meester vroeg aan de barman of hij Toon kende. Het antwoord was: 'Nooit eerder gezien.'

Misselijk van het bier en de drijvende bal gehakt in dat bier kwam ik aan boord. Uit de hut van Norman klonk muziek. Eventjes liet ik me nog zien in de deuropening. Norman stak z'n duim op, volmaakt gelukkig, meezwingend met het nummer. Ik hoorde het refrein. Iets met 'Haribuku'.

Cor++, 30 mei 2024